

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžk/17/2020
Identifikačné číslo spisu: 1016201940
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1016201940.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: DWC Slovakia a.s., so sídlom Mlynské Nivy 71, 821 05 Bratislava, IČO: 35 918 501, zastúpený: Advokátska kancelária Nedelka Kubáč Oršulová advokáti s.r.o., so sídlom Mickiewiczova 9, 811 07 Bratislava, IČO: 47 255 731 proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, 826 03 Bratislava, o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/52/2016-367 z 24. októbra 2017 v časti výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/52/2016-367 zo dňa 24. októbra 2017 v časti výroku o trovách konania zamietá.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 7Sa/52/2016-367 z 24. októbra 2017 podľa § 99 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zastavil konanie, pretože žalobca vzal žalobu späť skôr, ako správny súd vo veci rozhodol. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd s poukazom na § 171 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému, ktorý procesne zaviniel zastavenie konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu ohľadne výroku o trovách konania vyplýva, že žalovaný je povinný nahradiť trovy konania žalobcovi, keďže žalobca vzal žalobu späť v celom rozsahu v dôsledku toho, že žalovaný zastavil správne konanie, zastavil prešetrovanie a zlikvidoval dáta a dokumenty ako aj ich kópie, čím procesne zaviniel zastavenie konania.

3. Proti uzneseniu krajského súdu v časti výroku o trovách konania podal žalovaný kasačnú sťažnosť a žiadal, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie v časti výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP).

4. Sťažovateľ uviedol, že krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodol podľa ust. § 171 ods. 1 SSP a nie podľa ust. § 170 písm. b) SSP. Podľa jeho názoru ak žalobca späťvzatím žaloby procesne zaviniť zastavenie konania, nemalo by mu byť priznané právo na náhradu trov konania a ani nie je dôvod na to, aby boli naďalej skúmané dôvody, pre ktoré žalobca vzal žalobu späť. Sťažovateľ tiež uviedol, že zastavenie správneho konania nemá súvislosť s uznaním opodstatnenosti predmetnej žaloby.

5. Poukázal aj na skutočnosť, že žaloba bola podaná oneskorene, teda po uplynutí subjektívnej, ako aj jednoročnej objektívnej lehoty na jej podanie. Inšpekcia, voči ktorej žaloba smerovala bola žalovaným vykonaná v priestoroch žalobcu a zápisnicu o jej priebehu podpísali aj členovia štatutárneho orgánu žalobcu. V tento deň sa žalobca nepochybne dozvedel o vykonaní inšpekcie ako aj o všetkých úkonoch, ktoré mohol považovať za zásah do svojich práv v súvislosti s danou inšpekciou. Návrh na ochranu pred nezákonným zásahom vo vzťahu k predmetnej inšpekcii mal byť teda podaný v rámci zákonnej lehoty do 30 dní odo dňa spísania zápisnice o vykonanej inšpekcii.

6. K podanej kasačnej sťažnosti žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 5. marca 2018. Podľa jeho názoru krajský súd posúdil vec správne, keď žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania. Uviedol, že tým, že došlo k zastaveniu správneho konania, k ukončeniu prešetrovania a k protokolárnej likvidácii dát a dokumentov získaných počas inšpekcie 4. februára 2014, odpadol predmet konania a teda nebol dôvod, aby pokračoval v súdnom konaní vo veci nezákonného zásahu, keďže žalobný návrh stratil po likvidácii dát a dokumentov opodstatnenie. Zároveň poukázal na to, že dôvodom, prečo bolo zastavené správne konanie bolo potvrdenie nezákonnosti postupu žalovaného počas inšpekcie dňa 4. februára 2014. Vo vzťahu k námietke žalovaného ohľadom včasnosti podanej žaloby uviedol, že je otázkou výlučne vecného posúdenia v konaní vo veci nezákonného zásahu a nemá súvis s priznaním trov konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 491 ods. 1 SSP preskúmal uznesenie krajského súdu v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

8. V prejednávanej veci krajský súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania podľa § 171 ods. 1 SSP uznesením č. k. 7Sa/52/2016-367, ktorým podľa § 99 písm. a) SSP zastavil konanie z dôvodu späťvzatia žaloby. Dôvodom pre aplikáciu § 171 ods. 1 SSP bolo, že žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť v dôsledku zastavenia správneho konania, prešetrovania a zničenia dát a dokumentov, čiže žalovaný procesne zaviniť zastavenie konania.

9. Podľa § 171 ods. 1 SSP ak účastník konania procesne zaviniť odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

10. Úlohou kasačného súdu bolo vo svetle námietok žalovaného posúdiť správnosť záverov krajského súdu, ktorý žalobcovi priznal náhradu trov konania. Po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel kasačný súd k záveru, že námietky žalovaného nie sú dôvodné a rozhodnutie krajského súdu má oporu v zákone.

11. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie (pôvodne § 146 ods. 2 a § 147 OSP) bola transformovaná do podoby vyjadrenej v § 171 SSP a znamená, že trovy je povinný platiť ten z účastníkov konania, ktorý zaviniť, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím správneho súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania.

12. Právna úprava zakotvená v predmetnom ustanovení vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia, ktorá je osvedčenou a aplikačne bezproblémovou zásadou. Podľa zásady procesného zavinenia môže dôjsť i k tzv. separácii trov konania, keď náhradu trov konania môže znášať i účastník, ktorý mal v konaní úspech (§ 167 a § 168 SSP), ak ostatným účastníkom vzniknú trovy procesným zavinením inak v konaní úspešného účastníka.

13. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 171 SSP, treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (teda aj jeho prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby), a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka konania. Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu konania, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ťarchu toho, kto sa iba bránil. Pokiaľ jeden z účastníkov konania zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritorne rozhodnuté a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká mu zásadne povinnosť nahradiť druhému účastníkovi trovy konania.

14. Pojem „procesné zavinenie“ je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne, v dôsledku čoho je napríklad za osobu, ktorá zastavenie konania zaviniť, považovaný aj žalovaný, rozhodnutie či opatrenie ktorého bolo zrušené napr. v mimoodvolacom administratívnom konaní, čím vyvolal u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne vynaloženej žaloby. V tomto smere je ustanovenie § 171 ods. 1 SSP špeciálnym ustanovením k § 170 písm. b) SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak bolo konanie zastavené a predstavuje výnimku zo všeobecnej záujmovej zásady. Výnimka z tejto všeobecnej zásady (predtým zakotvená v § 146 ods. 2 OSP) sa tak do ustanovenia § 171 ods. 1 SSP premietla ako pravidlo.

15. Ak žalobca zoberie žalobu späť, z procesného hľadiska vo všeobecnosti platí, že zaviniť zastavenie konania. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 171 ods. 1 SSP je však správny súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť.

16. Ako vyplýva z uvedeného, krajský súd vec správne posúdil, pokiaľ v bode 6. odôvodnenia uznesenia konštatoval, že zastavenie správneho konania pred žalovaným bolo dôvodom pre späťvzatie žaloby, čím žalovaný zaviniť zastavenie konania a na základe toho priznal žalobcovi trovy konania podľa § 171 ods. 1 SSP. Svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, nakoľko dôkladne ozrejmil všetky súvisiace skutočnosti, ktoré ho viedli k priznaniu nároku na náhradu trov konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov kasačnú sťažnosť sťažovateľa v napadnutej časti výroku o trovách konania zamietol (§ 461 Správneho súdneho poriadku).

18. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke ohľadom oneskoreného podania žaloby kasačný súd s poukazom na § 453 SSP uvádza, že kasačná sťažnosť sťažovateľa bola podaná voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. októbra 2017, č. k. 7Sa/52/2016-367 v časti výroku, ktorým priznáva žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu a nie voči samotnému rozhodnutiu o zastavení konania, preto sa ňou kasačný súd nemal dôvod zaoberať.

19. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 a § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 SSP).